

Bharatiya Shikshan Prasarak Sanstha, Ambajogai

Swa. Sawarkar Mahavidyalaya, Beed

Internal Quality Assurance Cell

3. Research, Innovations and Extension

3.2.1: Institution has created an ecosystem for innovations, Indian Knowledge System (IKS), including awareness about IPR, establishment of IPR cell, Incubation centre.

Kaustubh Annual Magazine

Kaustubh Annual Magazine

कौस्तुभ

वार्षिक अंक

2020-21, 2021-22

आज़ादी का
अमृत महोत्सव

स्वा. सावरकर महाविद्यालय, बीड

स्वा. विनायक दामोदर सावरकर

विनम्र अभिवादन

Principal
Sw. Sawarkar Mahavidyalaya,
Beed.

अंतरंग

Principal
Swa. Sawarkar Mahavidyalaya,
Pimpri

संपादक

प्रा. डॉ. संजय शिरोडकर (प्राचार्य - 31 जुलै 2021 पर्यंत)

प्रा. डॉ. कमलाकर कांबळे (1 ऑगस्ट 2021 ते 31 मे 2022 पर्यंत)

प्रा. डॉ. देवीदास नागरगोजे (प्रभारी प्राचार्य - 1 जून 2022 पासून)

प्रा. श्री. लक्ष्मीकांत बाहेगव्हाणकर (उपप्राचार्य)

प्रा. डॉ. राजेश ढेरे (उपप्राचार्य)

कार्यकारी संपादक

प्रा. डॉ. सुनीता कुरुडे

संपादक मंडळ

प्रा. डॉ. जोगेंद्र गायकवाड

प्रा. डॉ. राजेंद्र सोनवणे

प्रा. डॉ. हंसराज जोशी

प्रा. डॉ. सचिन कंदले

प्रा. डॉ. सोपान सुरवसे

प्रा. डॉ. संगीता समाणे

प्रा. अनंत देशपांडे

कु. अबोली बिडकर

कु. शांभवी औटी

चि. महेश भाले

चि. तुषार भिंगले

कु. आदिती गुजर

चि. राघवेंद्र कुलकर्णी

अक्षर जुळवणी: मैत्री डिजीटल , बीड मो.9421339044, 9421959501

मुखपृष्ठ संकल्पना व अंक सजावट : प्रा. अनंत देशपांडे

अंक तेरावा - 2022 प्रकाशन दिनांक : 28 जून 2022

(भारतीय शिक्षण प्रसारक संस्था, अंबाजोगाई- वधपिन दिन)

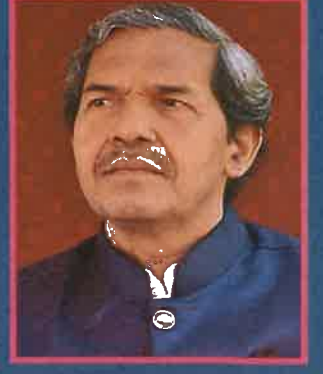
केवळ खाजगी वितरणासाठी

(या अंकात व्यक्त झालेल्या मतांशी संपादक मंडळ सहमत असेलच असे नाही.)

Principal
Swa. Sawarkar Mahavidyalaya
Ambajogai

मनोगत

विद्यार्थी मित्रांनो,

भा.शि.प्र.संस्था, अंबाजोगाई संचलित स्वा. सावरकर महाविद्यालयात आपण प्रवेश घेतलात, आपले मी मनापासून स्वागत करतो. आम्ही विद्यार्थी हे दैवत मानतो म्हणून मनोभावे तुमचा सर्वांगीण विकास करणे हे आम्ही ध्येय समजले आहे. ज्ञान, चारित्र्य, एकता आणि बंधुभाव निर्माण करून ते राष्ट्रचरणी समर्पित करणे हे संस्कार आम्ही करतो. आपण महाविद्यालय म्हणत नाही संस्कार केंद्र म्हणतो हा शब्दांतील बदल नव्हे तर जिथे विद्यार्थ्यांवर ज्ञानाबरोबर उत्तम संस्कार केले जातात, जिथे आई-वडील, गुरुजन आणि समाजाशी कसे वर्तन करावे याचे कळत-नकळत धडे दिले जातात त्यालाच संस्कार केंद्र समजले जाते.

आपले सर्व प्राध्यापक उच्चविद्या विभूषित असून अनुभव आणि संशोधन यात त्यांना गती आहे. सुसज्ज इमारत, समृद्ध ग्रंथालय आणि निसर्गरम्य परिसर हे आपले वेगळेपण आहे. आपल्या महाविद्यालयास स्वा. सावरकर यांचे नाव जाणीवपूर्वक दिले आहे. ते केवळ स्वातंत्र्यवीर नव्हते तर समाजाच्या सर्वांगीण विकासासाठी सदैव कार्यतत्पर असणारे कृतीशील विचारवंत होते. दर्शनी भागात त्यांचा पूर्णकृती पुतळा तुम्हा विद्यार्थ्यांना सदैव प्रेरणा देत राहील. गुणवत्ता आणि सामाजिक बांधिलकी आपण जपलीच पाहिजे. आपण नॅक ला सामोरे जाण्याची तयारी सुरु केली आहे. त्या दृष्टीने आपणही नियमित वर्गात उपस्थित राहून वेळेत अभ्यासक्रम पूर्ण करण्यासाठी प्राध्यापकांना सहकार्य केले पाहिजे. डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर म्हणत असत विद्यार्थी हा ग्रीक राजा मिलिंदा प्रमाणे प्रश्न विचारणारा असावा आणि शिक्षक हा भारतीय तत्वत्वेता भिक्षू नागसेन यांच्या सारखा उत्तरे देणार असावा. आपणास मिलिंद समजून आपले पुनश्च स्वागत करतो.

प्राचार्य

प्रा. डॉ. कमलाकर कांबळे

Principal
Swa. Sawarkar Mahavidyalaya,
B.S.P.S. Ambajogai

संपादकीय

"महाविद्यालय हे मंदिर सुंदर प्रयाग जणू हे प्रजेचे
ज्ञान दिवाळी शोभा उजळी प्रसन्न गृह हे विद्येचे"

राष्ट्रनिष्ठा, समाजनिष्ठा अशा मूल्याधिष्ठित ध्येयवादी स्वा.सावरकर महाविद्यालयाचे प्रतिबिंब असणारे वार्षिक अंक कौस्तुभ प्रतिवर्षी प्रकाशित केला जातो, या वर्षीही कौस्तुभचे प्रकाशन होत असून हा वार्षिक अंक वाचकांच्या हाती देताना अत्यंत मनस्वी आनंद होत आहे, 2020-2021 हे संपूर्ण वर्षभर संपूर्ण देशच नव्हे विश्व कोरोनाच्या विळख्यात सापडले होते. या कारणास्तव आपण 2020 - 2021 आणि 2021 - 2022 चा कौस्तुभ जोडअंक प्रकाशित करीत आहोत, महाविद्यालयात विविध विभाग आणि समित्या विद्यार्थ्यांच्या शिक्षणज्ञानाबरोबरच त्यांच्या सर्वांगीण प्रगतीसाठी विविध उपक्रम घेत असतात त्याचाच एक भाग म्हणजे विद्यार्थ्यांच्या ज्ञानशाखा विस्तारण्यासाठी आणि साहित्य कलागुणांना वाव व प्रोत्साहन देण्यासाठी महाविद्यालयात प्रत्येक विभाग व समितीकडून विद्यार्थ्यांचे साहित्य गौरवअंकातून विविध कार्यक्रमाचे औचित्य साधून प्रकाशित केले जाते मात्र ते भितीपत्रक स्वरूपात असतात, त्यामुळे विद्यार्थ्यांचे साहित्य हे त्यांच्या संग्रही राहावे, इतर विद्यार्थ्यांनाही प्रेरणा मिळावी तसेच साहित्य फुलत जावे, विद्यार्थ्यांचे असे साहित्य तसेच महाविद्यालयाचा प्रतिवर्षीचा प्रगतीचा लेखाजोखा समाजापर्यंत पोहोचावा या प्रामाणिक उद्देशाने कौस्तुभ अंक प्रकाशित केला जात आहे.

महाविद्यालयातील विविध उपक्रमांपैकी एक असणारा हा चिरंतन स्वरूपाचा उपक्रम असून यात अनेक विद्यार्थ्यांनी उत्स्फूर्तपणे आपला सहभाग नोंदविला आहे. कथा, कविता, वैचारिक लेख असे साहित्य मराठी, हिंदी, संस्कृत आणि इंग्रजी अशा विविध भाषेतून निर्मिले असून हे साहित्य अत्यंत उद्बोधक, प्रेरणादायी तसेच अंतर्मुख करणारे आहे.

सामाजिक समस्या, सामाजिक बांधिलकी राष्ट्रभक्ती, पर्यावरण रक्षण, सांस्कृतिक वारसा जतन, माणुसकी अशा मानवी मूल्यांचे साहित्यरूपी रेखाटन या कौस्तुभ अंकात पहावयास मिळणार आहे. महाविद्यालयातील विविध उपक्रम आणि स्पर्धातून विद्यार्थ्यांना सतत मार्गदर्शन व प्रोत्साहन दिली जाते ज्यामुळे विद्यार्थ्यांना वाचन, लेखन आणि प्रकटीकरण यासाठी योग्य दिशा मिळते व त्यातून विद्यार्थ्यांची जडणघडण होते.

Principal
Swa.Sawarkar Mahavidyalaya,
Beed.

संपादकीय

2021-2022 हे वर्ष भारतीय स्वातंत्र्याचे अमृत महोत्सवी वर्ष आहे या निमित्ताने प्रस्तुत जोडांकाचे मुखपृष्ठ निर्माण करण्यात आले आहे , प्रतिवर्षीच कौस्तुभ अंकाचे मुखपृष्ठ अत्यंत उद्बोधक , प्रेरक आणि नाविन्यपूर्ण असते प्रस्तुत अंकाचे मुखपृष्ठ देखील अत्यंत प्रेरक व बोलके असून सन्माननीय प्रा.अनंत देशपांडे यांच्या कल्पनेतून ते साकारले आहे. तसेच हा अंक स्वातंत्र्यलढ्यातील महापुरुष,वीर, वीरांगणा तसेच सर्वज्ञात अज्ञात शक्तींना समर्पित आहे.

महाविद्यालयात विविध विभाग आणि मंडळे कार्यरत आहेत त्यांनी वर्षभर विद्यार्थ्यांच्या कलागुणांना आणि सर्वांगीण विकासासाठी घेतलेले उपक्रम, मिळविलेली पारितोषिके तसेच महाविद्यालयात घेण्यात आलेले चर्चासत्रे, शिबिरे कार्यशाळा अशा विविध कार्यकुशलतेचा आणि गुणसंपन्नतेचा यशस्वी आलेख प्रस्तुत अंकांमध्ये पहावयास मिळणार आहे. या अंकात ज्या विद्यार्थ्यांनी आपले साहित्य दिले त्या सर्वांचे मी हार्दिक अभिनंदन करते ,भविष्यात त्यांची साहित्यकृती निश्चितच फुलत जाईल, सर्व साहित्यिक विद्यार्थ्यांना मनःपूर्वक शुभेच्छा सामाजिक बांधिलकी आणि विद्यार्थ्यांच्या साहित्यकृतीला वाव व प्रेरणा देऊन आम्हा संपादक मंडळाकडून दर्जेदार अंक निर्मितीसाठी महाविद्यालयाच्या सन्माननीय प्राचार्या डॉ. प्रीती पोहेकर यांनी प्रेरणा दिली व मार्गदर्शन केले त्यामुळे अंक निर्मितीचे काम सुकर झाले, संपादक मंडळ त्यांचे ऋणी आहेत , तसेच सन्माननीय माजी प्राचार्य डॉ.कमलाकरजी कांबळे सन्माननीय प्र.प्राचार्य छत्रपती पांगारकर , सन्माननीय प्र.प्राचार्य डॉ. देविदास नागरगोजे , महाविद्यालयाचे सन्माननीय उपप्राचार्य द्वय डॉ. लक्ष्मीकांत बाहेगव्हाणकर, डॉ.राजेश डेरे तसेच अधीक्षक डॉ.प्रशांत कुलकर्णी या सर्वांनी सहकार्य केले त्याबद्दल संपादक मंडळ आभारी आहे.

अतिशय कल्पकतेने आणि मेहनतीने सन्माननीय प्रा. अनंत देशपांडे यांनी सुबक, आकर्षक आणि परिणामकारक अशी दर्जेदार अंक निर्मिती करून

दिल्याबद्दल त्यांचे संपादक मंडळ आभारी आहे,

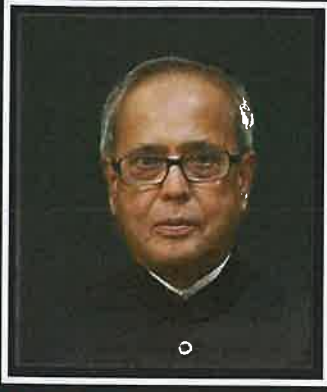
कौस्तुभ जोडांक निर्मितीसाठी मौलिक सहकार्य व मार्गदर्शन केल्याबद्दल सन्माननीय प्राचार्य डॉ. कमलाकर कांबळे व सर्व सन्माननीय संपादक मंडळ यांची मी आभारी आहे .

धन्यवाद

प्रा. डॉ. सुनिता कुरुडे
कार्यकारी संपादक

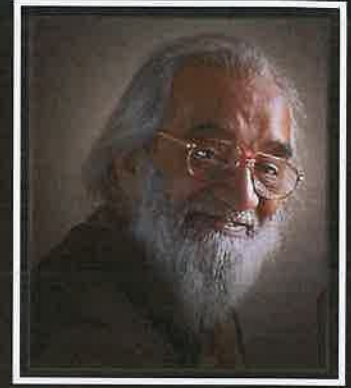
Principal
Sawakar Mahavidyalaya,
Beed.

भारत रत्न, पद्म विभूषण
प्रणब मुखर्जी
31 ऑगस्ट 2020

पद्मश्री
मिल्खा सिंह
18 जून 2021

पद्मविभूषण, महाराष्ट्रभूषण
बाबासाहेब पुरंदरे
15 नोव्हेंबर 2021

पद्म विभूषण
जनरल बिपीन रावत
8 डिसेंबर 2021

पद्म विभूषण
बिरजू महाराज
17 जनवरी, 2022

भारतरत्न, पद्मविभूषण, पद्मभूषण
लता मंगेशकर
6 फेब्रुवारी, 2022

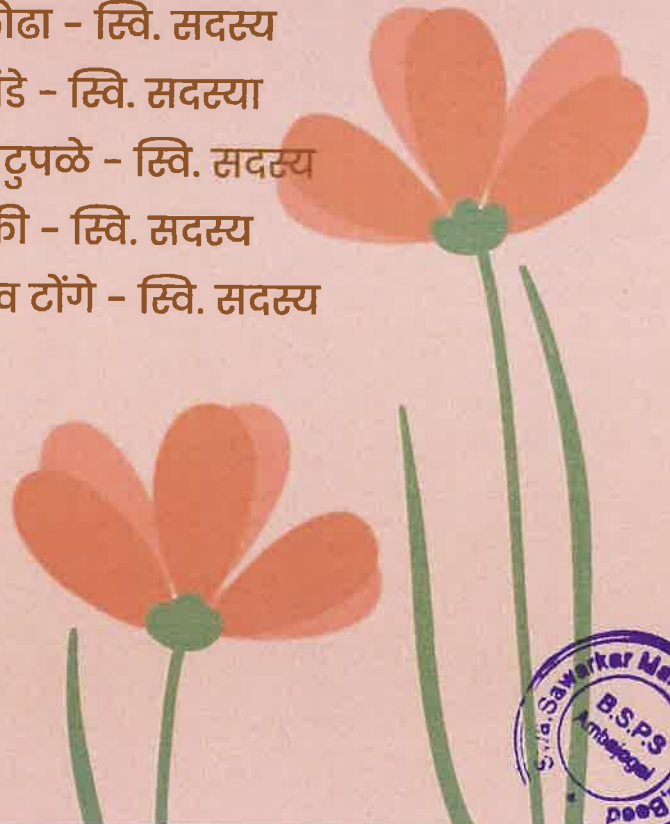
भावपूर्ण आदरांजली

भारतीय शिक्षण प्रसारक संस्था, अंबाजोगाई, जि. बीड विद्यमान केंद्रिय कार्यकारी

मा. डॉ. श्री. सुरेंद्र गोविंदराव आलूरकर - अध्यक्ष
मा. श्री. राधेशाम छगनलालजी लोहीयाउ - पाध्यक्षमा.
श्री. विकास रामचंद्र डुबे - कोषाध्यक्षमा.
श्री. नितीन विजयकुमार शेठे - कार्यवाह
मा. डॉ.श्री. हेमंत वसंतराव वैद्य - सहकार्यवाह
मा. श्री. चंद्रकांत अनंतराव मुळे - सहकार्यवाह
मा.डॉ.सौ. कल्पना गोपाळराव चौसाळकर - सहकार्यवाह
मा. डॉ. श्री. अशोक लक्ष्मणराव कुकडे -सदस्य
मा. श्री. रावसाहेब राधाकृष्ण कुलकर्णी -सदस्य
मा. श्री. शंकरराव विश्वन्नाथ लासूने -सदस्यमा
श्री. वसंतराव त्रिंबकराव पुराणिक - सदस्य
मा. श्री. बाबुराव दगडुबा आडे - सदस्य
मा. श्री. विष्णू तुकाराम सोनवणे - सदस्य
मा. श्री. आप्पाराव तुकाराम यादव - सदस्य
मा. श्री. सुनिल कचरुलाल लोढा - स्वि. सदस्य
मा. सौ. सुनिता श्रीकांत देशपांडे - स्वि. सदस्या
मा. श्री. विजय प्रभाकरराव चाटुपळे - स्वि. सदस्य
मा. श्री. मनोज माधवराव पत्की - स्वि. सदस्य
मा. डॉ. श्री. विलास नरसिंगराव टोंगे - स्वि. सदस्य

Principal
Swa.Sawarkar Mahavidyalaya,
Beed.

भारतीय शिक्षण प्रसारक संस्था, अंबाजोगाई, जि.बीड
स्वा. सावरकर शैक्षणिक संकुल, बीड
स्थानिक व्यवस्था मंडळ बीड

श्री. गजानन रघुनाथ जगताप -अध्यक्ष
डॉ. श्री. विवेक लक्ष्मणराव पालवणकर - कार्यवाह
डॉ. सुरेखा दिलीपराव देशमुख -सदस्या
श्री. रविंद्र दिगंबरराव देशमुख - सदस्य
श्री. सतिश नारायणराव कुलकर्णी -सदस्य
श्री प्रदिप प्रल्हादराव देशमुख -सदस्य
श्री. राजेंद्र अनिल गोविंदराव - सदस्य
सौ. जयश्री गिरीष नेलवाडेकर - सदस्य
डॉ. सुनिल भगवानराव तिडके - सदस्य
डॉ. सौ. सिमा सुभाष जोशी - सदस्य
श्री. प्रमोद भास्करराव कुलकर्णी -सदस्य
श्री. शिवाजीराव किसनराव फड -सदस्य
डॉ. संजय गोविंदराव शिरोडकर -सदस्य
श्री. प्रदिप रघूनाथराव देशमुख -सदस्य
श्री. प्रदिप रंगनाथराव जोशी -सदस्य
प्रा. चंद्रकांत अनंतराव मुळे - निमंत्रित सदस्य

Principal
Swa. Sawarkar Mahavidyalaya,
Beed.

महाराष्ट्र विद्यापीठ कायदा-2016 (कलम 17) अन्वये

महाविद्यालय विकास समिती

प्रा. श्री. चंद्रकांत अनंतराव मुळे - संस्था अध्यक्षांचे प्रतिनिधी तथा महाविद्यालय
विकास समिती अध्यक्ष

डॉ. सौ. सुरेखाताई दिलीपराव देशमुख - संस्था सचिव प्रतिनिधी

प्राचार्या डॉ. कमलाकर लक्ष्मण कांबळे - सदस्य सचिव

श्री. वैजनाथ दामोदरराव पंढरपूरकर - सदस्य (शिक्षण तज्ज्ञ)

डॉ. श्री. रमाकांत भगवानराव निर्मळ - सदस्य (संशोधन क्षेत्र)

श्री. प्रसाद निवृत्तीराव मुंडे - सदस्य (उद्योग क्षेत्र)

श्री. महेश माधवराव वाघमारे - सदस्य (सामाजिक क्षेत्र)

डॉ. लक्ष्मीकांत गोविंदराव बाहेगव्हाणकर -सदस्य (शिक्षक प्रतिनिधी)

डॉ. श्री. कृष्णा वासुदेवराव बारटक्के -सदस्य(शिक्षक प्रतिनिधी)

डॉ. श्रीमती सुनिता शंकरराव कुरुडे - सदस्य (शिक्षक प्रतिनिधी)

डॉ. श्री. राजेश मारोतराव ढेरे - सदस्य(अंतर्गत गुणवत्ता हमी IQAC समिती
प्रतिनिधी)

डॉ. सचिन चंद्रशेखर कंदले - सदस्य(विभाग प्रमुख)

डॉ. प्रशांत यशवंतराव तालखेडकर - सदस्य(शिक्षकेत्तर प्रतिनिधी)

Principal
Swa.Sawarkar Mahavidyalaya,
Beed.

